

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince **Adalet Bakanı Akın GÜRLEK** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ömer ÖCALAN

Şanlıurfa Milletvekili

İstanbul Metris R Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda tutulan mahpuslara ilişkin olarak son dönemde kamuoyuna ve insan hakları alanında faaliyet gösteren sivil toplum örgütlerine çok sayıda şikayet yansımıştır. Ceza İnfaz Sisteminde Sivil Toplum Derneği'ne yapılan başvurularda; mahpusların sağlık hizmetlerine erişimde ciddi sorunlar yaşadığı, hastalıkların zamanında teşhis edilmediği, tedavi süreçlerinin geciktiği ve bazı durumlarda yıllarca bekletildikleri iddia edilmektedir. Ayrıca yemeklerin yetersiz olduğu ve beslenme koşullarının mahpusların sağlık durumlarına uygun biçimde düzenlenmediği yönünde beyanlar bulunmaktadır.

Bunun yanı sıra, fiziksel engelli veya ağır hasta mahpuslara sağlık durumlarına uygun olmayan biçimde oda temizliği gibi görevlerin verildiği; bu durumun psikolojik baskı ve kötü muamele niteliği taşıdığı ileri sürülmektedir. Bazı mahpusların etnik kimlikleri nedeniyle ayrımcılığa uğradıkları ve tehdit edildikleri yönünde iddialar da mevcuttur. Bu koşullar nedeniyle açlık grevi yapmak zorunda kaldıklarını belirten mahpuslar bulunmaktadır. Hasta bakıcı sayısının yetersizliği ve R tipi statüsüne rağmen mahpusların günlük yaşam faaliyetlerini bağımsız şekilde sürdürememeleri, kurumun işleyişine ilişkin yapısal sorunlara işaret etmektedir.

Diğer bir önemli husus ise; ağır hastalık veya engellilik durumu nedeniyle yaşamını tek başına sürdüremeyen mahpuslar hakkında, infazın geri bırakılması taleplerinin, "toplum güvenliği bakımından tehlike oluşturacağı" gerekçesiyle reddedildiği yönündeki uygulamalardır. Bu kapsamda mahpus Mehmet Emin Vural'ın da benzer bir mağduriyet yaşadığı ifade edilmektedir.

Ayrıca son bir yıl içerisinde kurumda ölüm vakalarının meydana geldiği; bu ölümlerin nedenlerine ilişkin kamuoyuna yeterli açıklama yapılmadığı ve bazı vakalarda tedaviye erişim kısıtlılığı ya da yetersiz sağlık hizmeti iddialarının gündeme geldiği belirtilmektedir. Bu durum, özellikle kronik

hastalığı bulunan veya özel bakıma ihtiyaç duyan mahpuslar bakımından yaşam hakkı açısından ciddi riskler doğurmaktadır.

Hapishanelerde tutulan kişilerin insan onuruna yakışır koşullarda barındırılması ve sağlık hizmetlerine zamanında, etkili ve eşit biçimde erişiminin sağlanması; Anayasa ve Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası insan hakları sözleşmeleri ile güvence altına alınmıştır. Bu çerçevede, anılan kurumda yürütülen uygulamaların hukuki yükümlülüklerle ne ölçüde uyumlu olduğunun açıklığa kavuşturulması önem taşımaktadır.

Bu bağlamda:

1. İstanbul Metris R Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda tutulan mahpuslara yönelik olarak, son bir yıl içerisinde Bakanlığınıza veya Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'ne kaç adet şikayet ulaşmıştır? Bu şikayetlerin konuları nelerdir?
2. Söz konusu şikayetler üzerine idari veya adli soruşturma başlatılmış mıdır? Başlatıldıysa kaç tanesi sonuçlandırılmıştır?
3. Kurumda görev yapan sağlık personeli, psikolog, sosyal çalışmacı ve hasta bakıcı sayısı nedir? Bu sayılar, kurumun kapasitesi dikkate alındığında yeterli midir?
4. R tipi statüsüne sahip olan bu kurumda, fiziksel engelli veya ağır hasta mahpusların bakım ve rehabilitasyonu için özel düzenlemeler mevcut mudur? Varsa, bu düzenlemeler nelerdir?
5. Fiziksel engelli veya ağır hasta mahpuslara oda temizliği, sürekli düzenli olma zorunluluğu gibi durumlara maruz kaldığı iddiaları doğru mudur? Bu uygulamalara ilişkin bir inceleme yapılmış mıdır?
6. Son bir yıl içerisinde Metris R Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda kaç mahpus yaşamını yitirmiştir? Bu ölümlerin nedenlerine ilişkin kamuoyuna veya ilgili makamlara herhangi bir açıklama yapılmış mıdır?
7. Hayatını kaybeden mahpuslardan kaçının hakkında infazın ertelenmesi talebinde bulunulmuş ve bu taleplerin akıbeti ne olmuştur?
8. Ölüm vakalarında tıbbi ihmal, tedaviye erişim kısıtlaması veya yetersiz sağlık hizmeti iddialarına yönelik herhangi bir inceleme yürütülmüş müdür?
9. Yaşamını tek başına sürdüremeyen mahpuslar hakkında infazın geri bırakılmasına ilişkin talepler, son beş yıl içerisinde kaç kez "toplum güvenliği bakımından tehlike oluşturacağı" gerekçesiyle reddedilmiştir?
10. "Toplum güvenliği bakımından ağır ve somut tehlike oluşturma" değerlendirmesi hangi objektif kriterler çerçevesinde yapılmaktadır? Bu değerlendirme hangi kurum veya kurul tarafından gerçekleştirilmektedir?

11. Mehmet Emin Vural hakkında düzenlenmiş sağlık kurulu ve/veya Adli Tıp Kurumu raporlarının içeriği nedir? Bu raporlarda infazın ertelenmesine ilişkin bir kanaat bildirilmiş midir? Anılan mahpus hakkında “toplum güvenliği bakımından tehlike oluşturacağı” yönünde bir değerlendirme yapımış ise, bu değerlendirme hangi somut olgulara dayanmaktadır?
12. Kurumda tutulan mahpusların beslenme koşulları ve sağlık durumlarına uygun şekilde düzenlenmekte midir? Beslenme menüleri kimler tarafından belirlenmektedir?
13. Cezaevi yönetimi tarafından etnik kimlik veya diğer kişisel özellikler temelinde ayrımcılık yapıldığı iddiaları hakkında herhangi bir tespit veya inceleme yapılmış mıdır? Böylesi olayların gerçekleşmemesi için önleyici tedbirler almış mıdır?
14. Metris R Tipi Ceza İnfaz Kurumu’nda insan hakları ve mahpus hakları konusunda düzenli olarak denetim yapan bağımsız bir mekanizma son bir yılda kaç kez kurumda inceleme yapmıştır?